

Novine prihajajo vsake nedelje. Cena: doma na skupni naslov 25 D., na posameznoga 30 D., v Ameriko štiri dolare. Amerikanci dobijo za to ceno brezplačno i Marijin List pa Kalendar Srca Jezušovoga, domači naročniki pa kalendar za polovično ceno. Naročajo i plačajo se na upravnisti v Črenšovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti.

Izdajateo: Klokli Jožef, vp. pleb. nar. poslanec.

NOVINE

Glasilo Slovenske krajine

Oglase sprejema uredništvo, upravnistvo i tiskarna. Cena oglasov: cm² 75 par; 1/4 strani dobi 20%, 1/2 strani 25% i cela stran 30% popusta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetpet reči 5 Din, više od vsake reči pol D. Med tekstom cm² 1.50 D., v Poslanom 2.50 D. Takso za oglase plača uprava i da za vse oglase od 5% do 50% popusta.

Rokopisi se ne vračajo

Včinimo svojo dužnost

Zdajšnje volitvi so za nas Slovence nekaj posebnoga. Zakaj? Zato, ar naša stranka ide po volitvaj, kak je to povedao ministerski predsednik Velja Vukičević, šteri de po volitvaj postavlaio vlado, v vlado. Njeni program, šteroga zdaj za volitvi glasi, je ne nekaj takšega, štero bo stranka samo v tistoj prigodi mogla obistiniti, kda bi se njoj ponudila prilika, nego je te njeni program, program prišestne vlade.

Te program je bio objavljeni te, kda so razpustili poslance i napovedali nove volitve. Glavno znamenje toga programa je, da se mora pri nas zbogšati gospodarski položaj. Glavne reči toga programa, je povedao dr. Korošec na svojem velkom shodi v Rajhenburgi.

Gospodarski svet.

Dozdaj se je naše gospodarsko življenje zato ne moglo zdignoti, ar so tisti, ki bi se morali zanje brigati, bili preveč zaposleni z političnimi i predvsem strankarskimi zadevami. Ki so meli v rokaj državno vodstvo, so morali vsikdar paziti, kak se obdržijo na vladi, kak naj ostane stranka močna, zato so včasih gledali bole na svoje pristaše, kak pa na vkupne haske. Se zna, da je to vkupnim gospodarskim haskom neizmerno škodilo. Zato je bila goreča žela vsej, ki ščejo narodi dobro, naj se nastavi eden gospodarski svet, v šterom bodo meli reč zastopniki vsej stanov, i bodo tej meli pred sebov samo gospodarske zadeve, ne gledoč na stranke ali dnevno politiko. Što ne spozna, da nam je to neizmerno potrebno, te more biti slepotov vdarjeni. Proti tomi gospodarskomi sveti kričijo najbolje demokratje, ar oni ščejo meti povsedi vmes politiko svoje stranke. Zagnali so halo, da prej naša stranka šče meti nekšo zgorašnjo zbornico, pa njim nišče več toga ne verje, ar znamo, da se je včasih pri nas večkrat pri najbolje gospodarski pitanjaj gledalo le na strankarsko pripadnost.

Agrarna reforma se mora spraviti na pravo i pošteno pot.

Da je agrarna reforma ne prav spelana i to ravno po zasluženi radičovcov, to vsi čütimo. Večnim revizijam, štere samo burkajo ljudstvo, da ne ve ali bi gnojilo i obdelavalo ali ne, državo pa komisije koštajo težke peneze, mora biti ednok konec. Interesent naj dobi zemlo

tak, da bo jo mogao s skrbivim delom rešiti i se na njoj preživlati. Ceno zemle naj dobi lastnik, veleposestnik, šteroga je zemla, ne pa ka bi drugi, šteri nemajo nikaj pri odaji i pri agrarnoj reformi punili žepe. Agrarna reforma mora biti vsem veliko i resno socijalno pitanje pa ne pitanje kšefta posamični ljudi, na kvar lastnikom zemle pa interesentov.

Z agrarnim pitanjom v zvezi je tudi pitanje cerkvenih patronatov, šteri morejo biti pravično rešeno.

Vrediti se mora tudi samoravnanje.

Že pri letošnjoj živinskoj kügi meteličnosti, smo spoznali, da je samoravnanje ali samouprava velkoga pomena za naše gospodarsko življenje. Hitra pomoč je bila potrebna. Z Beograda, kama spridejo zadeve cele države, je žmetno hitro rešiti silne zadeve, čiravno nekak ma dobro volo za takšo rešitev. Smo toti dobili pomoč, nego pomoč, štero nam je dao mariborski oblastni odbor, je bila dosta hitrej rešena. Vsaki bole pozna prilike v svojem domačem kraju. Samoravnanje oblasti je teda velke važnosti za nas. Glavno reč programa prišestne vlade je teda, da po zdajšnji skušnjoj vredijo oblastno samoravnanje tak, da njim važnejše gospodarske skrbi država prek da i prepusti tudi dačne vretine, da bo lahko skrbela za tiste potrebčine, štere sama najbolje spozna.

Zednačenje dače.

Tü moramo predvsem premisliti, da se v našoj državi na več formo pobirajo dače. Vsaka pokrajina, štera se po bojni pridružila Jugoslaviji, je prinesla s sebov davčni zakon, po šterom se i v novoj državi pobirajo dače. Da so takše razmere ne pravične, da se v takši okolščinaj pobirajo po neštetni pokrajinaj dače nepravično, je očivesno. V našoj ustavi je povedano, da so vsi državljani pred zakonom ednaki. To je fundament vsake pravičnosti. Najbole pa ljudstvo zahtevle, da smo pred zakonom ednaki, kda se ide za žepe. Zato je bio stalen glas vsej dobromisleči politikov, da se naj v državi napravi ednoten zakon za dače, naj se napravijo enotni katasteri, da se po njih lahko pobira dača od vsej državljanov pravično po njihovoj gospodarskoj zmožnosti.

Za polodelavca i drugestane se morajo dobiti penezi na falejši intereš. Država mora poskrbeti i s svojov gospodarskov moč-

jov garantirati peneze na falejši intereš. S tem se povzdigne zadružništvo, štero je v hasek polodelavcom, posebno pa male kase, iz šteri jemle ravno siromaškejši človik za gospodarstvo potrebne posodilo. S tem v zvezi bo tudi znižanje dače, štero je tak uspešno že spelavala naša stranka, kda je bila nedavno na vladi. Cil mora biti, naj dača ne vničüje dačoplačüivalca, nego njemi niha telko, da bo meo veselje do dela.

Jako žereče je tudi pitanje verski odnošajov.

Kakše je stališče naše stranke v tom pogledi, ste lahko čteli v tozadevnom govori, šteroga so meli naš g. poslanec v državnoj zbornici, i šteroga smo svojčas že objavili. Krivica je, da neštterne vere dablajo od države visike podpore, druga pa so bile podpirane kodiško. S tem v zvezi je tudi pitanje naših verskih šol, naših pravic cerkvenih odborov.

To so glavne zadeve, štere šče spelati prišestna vlada, v šteroj, kak smo že po rečaj vodilni politikov povedali, bo šla po volitvaj tudi naša stranka. Da ma naša stranka v tom pogledi največ razmevanja za pravičnost, se je pokazalo z njenoga dozdayšnjega dela. Najjasnejši dokaz za to pa pa je, da našo stranko, kak je povedao sam zdajšnji ministerski predsednik, sprimejo v vlado zavolo njenoga imenitnoga gospodarskoga programa.

Vsa ta pitanja so najbolje važna pitanja naše Krajine. Od njihovoga pravičnoga rešenja, bo odvisno v bodočnosti v velkoj meri naše gospodarstvo. *Ide se za naš žep, zato je ne vseedno ali bomo šli 11. septembra volit ali ne, nego moramo našo stranko vsi tak podpreti, da bo njeni glas, glas nas vsej. Kroglica, štero na te den pustim v prvo škrinjico, pove tam dol v Belgradi: tak ščem, naj se razmere vredijo, kak to zastople Slovenska ljudska stranka.*

Veliki shod slov. ljudske stranke

ali Kmečke zveze se vrši za celo Slovensko Krajino za lendavski i sobočki okraj v ČRENSOVCIH 28. augusta popoldnevi ob treh. Govori Dr. Korošec. Pridite vsi! Ne Vam trbe iti v Lotmerk, na-

čelnik stranke pride k nam. Povabljeni so tudi Madjari, njim se madjarski razložijo dr. Korošca reči. Gorička, Ravenska, Dolenska pridi 28. augusta punoštevilo v Črensovce.

VODSTVO STRANKE.

Naše volitvi.

Volitvi so pravica pa dužnost vsej državljanov, šteri po zakoni lejko volijo. Od toga, či mi idemo volit ali nejdemo volit je lejko odvisna sreča vsej državljanov cele države. Či volimo sebi zastopnike pa voditele od šteri znamo, da so pošteni pa majo odpreto srce, i razmevanje za naše potrebčine. Te lejko že naprej z mernov dušov čakamo, da bodo takši ljudje odvracali od nas krivice, spravali nam pa bodo takše reči, štere nam bodo v hasek. Či pa nejdemo volit, ali či volimo ljudi, od šteri znamo, ka nemajo srca za trpeče ljudstvo, liki je njüva glavna skrb, da kem prle obogatijo, či tudi zavolo toga vsi kodiši gratamo, te ne čakajmo od takši ljudi nikaj dobrogga ne za sebe, ne za koga drugoga.

Mi smo ponizni, delavni pa skromni.

Mi se skrbimo, naše njive so dobro obdelane, znamo, da či si sami svojega krüha ne spravimo, drugi nam ga ne da. Trdo, težko delamo, redkogda iščemo pomoči pri drugom pa tudi redkogda dobimo pomoč od drugoga. Mi to vse dobro znamo, zato smo z malim zadovolni, kaj velkoga si niti želeti ne vüpamo. Mi smo tak ponizni pa tak skromni, da mislimo, da je to tudi edino pravilno pa dobro, da nad nami vsigdar drugi vladajo. Dostokrat cilo mislimo, da tudi v našoj Krajini morajo meti v rokaj vsa višiša ravniteljska mesta ljudje, šteri so nej od nas zleženja. Tak se nam vidi, kak da tisti, šteri med nami zraste, od šteroga mi znamo kakši je büo, gda je ešče dete büo, kak da eden takši ne bi mogao kaj vekšega gratati. Dostokrat tühinci mnogo več zavüpamo, ali si ga pa v svojoj domišljiji napravimo neizmerno velkoga, modroga pa zmožnoga, tak, da domači človek v našoj domišljiji nigdar ne bi mogao gratati tak velki.

Radič.

Samo s toga zroka, ka smo mislili, da eden tühinec more vekše čüde delati, kak tisti šteri je med nami raseo, se je moglo

nađti pred par leđti telko lüdi, űteri so võrvali, gda je priűao pred nas Radič pa nam obečavao: Mirotvorno, človečansko republiko, državo brezi žandarov, brez vojske, državo gde nede trbela plačivati kmetom dače, spoj državo, gde se bo kmet počüto bogűe kak v nebesaj pa ga s toga sveta v prava nebesa niti niűe nede mogao spraviti. Vsakűi človek zdravoga razuma včas i sprevidi, da takűa država na zemli nemre biti. Vsi smo greűniki, eden nekaj vkradne, drügi drügom nous dođ vdári, trbej nam žandare pa nekűo oblast, űtera de delala pa držála red pa mer med nami. Či bi nam kakűi domači človek takűo državo obečavao, bi njemi pravili: »Ti si se sladkoga vina napüo, poznamo te, idi tü odnet.« Liki od Radiča, űteri je od niked z drügoga kraja k nam priűao, smo mislili, da nam te mogoče li zna kaj takűega spraviti, ka znamo da nam domači človek nemre dati. No trbej pa samo malo časa pa se lüdem v v glavi presveđti, zdaj pa že vsi gledamo kak se je Radičov svetli mesec daleč za gore nagno.

Demokrati.

Devetnajstoga leta, gda se je naša Krajina prikapčila velkoj domovini Jugoslaviji, so prevzeli ravniteljska mesta pri nas lüdj, űteri so priűli po većini, kak mi pravimo s preka k nam. Tej lüdj, so morali priti k nam, zato, ka smo mi v istini nej meli zadosta domači űolani lüdi, űteri bi ta ravniteljska mesta v svoje roke vzeli. No, mi smo pa tüdi tak ponizni pa skromni, da mislimo, da morajo metj v našoj krajini ravniteljska mesta v svoji rokaj drügi, ne domači lüdj, da je tou tak edino pravilno, čiravno bi mogoče meli domače lüdi, űteri bi bili zato prilični. Zmed tej lüdi, űteri so dobili v tom časi pri nas ravniteljska mesta, moramo povedati, da so bili edni jako dobri pa poűteni, drügi pa menje dobri. Večina tej lüdi se dnes

rado javno po prsaj mlati pa pravi: Mi smo demokrati. Dobro se počütijo tej pri nas na svoji mejki stoucaj, pa se kak vsakűi skrben človek tüdi jako bojijo, da ne bi prevzela tüdi koga drügoga greűna žela, priti na njüvo mesto. V svojoj nesrečnoj miselnosti majo tüdi tou velko modrost, da trbej naše prosto kmečko lüdstvo kak najbole za pečjov držati, njüvoj malovrednoj deci kak pa najmenje prilike dati, da se kaj navčijo. To so modri lüdj, v svojoj miselnosti, tej demokrati, tej znajo, da tupaste lüdi človek dosta ležej vlada pa lejko več haska z njij potegne, kak pa s takűi lüdi, űteri kaj znajo. Zato pa vsi tej lüdj samo edno velko pa jako pobožno želo majo, tou je ta, da bi gospodin Bog dao, da bi űlo kak najmenje naše dece v űole, da bi se tam nikaj nej mogli navčiti, spoj, da bi mi nikűe takűe űole nej meli, gde bi se lejko naša deca kaj navčila, pa bi tak nigdar nikűega domačega vö űolanoga človeka nej meli. Te bi oni lejko merno nad nami sedeli v mejki stoucaj z leűčečim licom pa blaženim smeh-lajom, zato ka bi videli, da nemamo mi niti ednoga takűega človeka, űteri bi se mogao gda sveta tak spozabiti, pa te grej napraviti, da bi priűao na lepo njüvo mesto pa bi oni morali povedati z Bogom ostan i ali kak oni pravijo — tužni „zdravo“.

Naűiva kandidata.

Počasi se pa prikazüje za vse te lüdi či duže vekűi straj, pred űterim večkrat nevejo na űterom konci svoje-ga tela nosijo svojo modro glavo. V našem, od njij ne preveč časčenom lüdstvi, ne zača vužigati čüdna svetlost. Lüdstvo z velikimi očmi gleda, da v sredi med njimi počivle neizmerna moč, za űtero so prle niti sami nej znali, da se nahaja med njimi. Naűe lüdstvo vidi, da smo pravzaprav mi tüdi telko zmožni kak drügi, da sojo med nami tüdi lüdj, űteri znajo rav-

no tak ravniteljske cüggle v rokaj drža-ji kak drügi, če ne eűe dosta bogűe. No, či pa zdaj eűe nemamo zadosta zmožni lüdi, meli mo pa te zadosta, gda se vsi naši mladi izűolajo. Mi znamo vsi dobro, da nam domači dober pa poűteni človek vsigdar lejko več dobroga spravi, pa bole razmi naše nevole pa potrebčine kak tisti, űteri samo zato pride k nam, da bi pri nas bogat gratao. Mi pa dobro poznamo našiva kandidata tak gospoda Klekla, kak gospoda Jeriča. da sta dobriva pa poűteniva, da mata odpreto srce pa razum za naše trpeče lüdstvo, za tou nam nikoga nej trbej, da bi nam tou priűao razlagat. To mi že vsi dobro znamo. Ka je pa pri tom glavno, oba sta našiva domačiva človeka, ka so nam pa do zdaj tühinski demokratije nosili, pa ka nam eűe z taj nosijo, to pa tüdi vsi znamo.

(Dopis smo objavili v celoti zato, naj vidi lüdstvo do kakűega spoznanja so priűli tisti, ki s pazljivim okom gledajo dogodke med nami. Med temi je tüdi pisec gornjega članka, Ur.)

VOLILCI!

Pri volitvaj
11. septembra
je naša űkrinjica

PRVA

1.

Gosp. űtipica Radič v Soboti — v kavarni Sočič!

V soboto, 20. avg., je pá pogledno g. Radič „svoje lüblene volilce.“ Samo ka več nej priűeo med nje kak „dober pastir“, liki že samo kak „zgrablivi vuk“, űteri eűe izda misli, ka de duže lejko za nos vodo „prekmurske magarce!“ Liki zdaj so se Radič-ür prav poűteno zmotili, četüdi se „Njim“ je že malo prle senjalo, kak se bo zgodilo. No kak je bilo? Da ne bomo pravili preveč i nej premalo, bilo je okoli 250 lüdi. Samo to je zdaj pitanje, űto so bili tej. Misli, ka Radičovi? Na prste bi jih lejko prečteli. G. Kühar, obl. posl., je prignao sebov par lüdi i par ji je bilo iz Sobot, (eűe zeleni za vüjami). Pravmo, da je teh vsej vküper bilo 30!

Nikak ob 11 vöri se je začno. Prvi je začno govoriti sam g. űtipica Radič. Ka je semleo — ne vemo ali je čarna mela — ali so pa že samo otrobi. Vse proračune je na küp zvlačo. Pa doli s korupcijo! Dobro vojsko nam trbej! Split mora biti lüka, űtero celoga sveta „flota“ ne premaga! (Kaűa, repa, zelje, graj... itd.)!

űkoda na papiri, da bi to meűanico opisovali. Med drügim je pravo, ka seljačka stranka dela za zblizanje Jugoslavije in Bolgarije. Medklic: „G. Koroűec je prle hodo po Bolgariji, kak se je Vam senjalo o tem!“ Radič: „Ma, űtite, vi nerazumete niűta!“ — Za njim je začno g. Pernar! „Zdaj se je oglasila bas-trombenta“, se je nekak zdro odzaja. Vsi v smeh! „Gučte po domačem jeziki, ka vas lüdj ne razmijo!“ (Velka većina je bila kmečki lüdi, űteri so »siromacije« čakali na zrnje v Soboti, tak n. pr. iz Bogojine je bilo 30-40.) Radič űskoči z stoca pa: „Magarac, ma, ovo je državni

FRANJO HORVAT.

Pokora za greh.

(IV. nadalj.)

V sivoj megli se pokaže jezdec. Megla ga moči i z obleča se njemi cedi že voda. Išče nekaj, kak da bi zablodo. Na bregi se čüje lisičje lajanje i led űkriple i cvili, da je groza i straj napuno vsakoga. Konj nosi jezdeca, ar njemi je spüsto vüzd i se je popunoma zavüpaio na njega, to je na konja, űteri tak pazi i skače od okóre do okóre proti prevali na sredi Müre, samo da bi se priküpo po dugom vremeni pa ednok svoje-mi pravomi verti.

Čedno živinče pazlivo stople. Zdaj i zdaj obstoji, zmeri dalino, gde je prepast med okorami jo z ednim skokom preskoči. Pali se obrne na levo ali na pravo; čüti, da moru paziti tam, gde je led že preslab za dvojni ter. Jezdec pa med tem pripovidavle konji i čedno živinče űpiči vüha, kak da bi razmilo vsakűo reč svojega verta, űteri je pripovidavao:

»Že dugo sva se nej vidla, moj Čilo! Ti si jo lücki oves, jaz sam pa sedo v tmičnoj vozi i tožo nebi i gledao hladne stene okoli sebe. Zvezali so me, kak ropara i kak da bi me pri kraji picekov zgrabili, me sodili i obsodili. Pa ti dobro znaű, da

sem picekov nej krao. Istina, da se mi je včas povido kakűi konj i sem seo na njega, nej da bi njegov vert za to znao.

Pa ka je to! Ali nega preveč konjov po celoj okroglini? Venda se mi to ne vidi, da delajo tak sodniki s človekom. Oni so se nej brigali za moje tožbe, nego so me zaprli v vozo, v tmično i mrzlo vozo, moj Čilo! Bio sem sam. Nej sem vido niti sunca niti nebe i plavajoče oblake po visočinaj nebeski, ali s tem več podgani i tmični spominov. Ne vem, ka je hüjűe: podgan ali spomin? Podgan mi je krala samo krüh, spomin pa se mi je zajo v srce i je v njem postavio svoj morilni ogenj. Spožgao mi je düűo kak kopriva, ali jezderkrat hüjűe.

Na miseo mi je priűla moja žena i Hatvanica, űtera je kriva vse moje nesreče. Kak sem mogeo ženo, to lepo i lübečo rožo, pohoditi v prah za tisto čemerno rastlino? Ne vem, kakűi hüdi düh me je zapelao, da sem to dobro i verno ženo zapüsto i jo mantrao? Požalüvao sem jako moje dejanje, moj Čilo! Ne nosiš več razbojnika, nego spokornika.

Tüdi sem zvedo, da je Hatvanica, ta zapeliva ženska, sledka spadnola v nekűe hüdobije i priűla v vozo. űto zna, mogoče sva si bila sosed. Dosta, jako dosta sem si zdi-

havao, ar me je bolelo srce i je düűa trpela zavolo smrti moje žene!...

Konj je v tom megnjeni močno zahrzao. Pintar je pogledno okoli sebe. Pred njim je bila globočina, na ednoj okori prek nje pa sta stala dva človeka. Včas se je zmislilo, da sta to Farkaű i Peter, űteriva išče.

To se je tak zgodilo: Gda sta priűla Farkaű i Peter s sanmi gori na led, je te bio že pri bregi počeni. Müra naimre teče bole kre bregov i tü je tüdi velka globočina. Na sredi pa je prod, to je kamenje, űtero je nanosila voda z gor. I kre bregov se je led začno pati. Okora je priűla na okoro i v sredini je űao prevaio, gde je bio led tenki, ar je bilo tam malo vode. I tak sta Farkaű i Peter priűla prek prevala proti drügomi bregi. Ali v tistom megnjeni, gda sta priűla na sredo globočine je počo led i konji so s sanmi spadnoli pod velko ledeno okoro. Farkaű i Peter sta ostala na robu drüge okore, űtera pa je že tüdi začnola pokati.

Megla je ležala vse okoli. Lisica je lajala v bližini Müre, gda se je pripravljala na lov nad küre. Vsikdar veče űkripanje okor se je čülo, led je cvilo i pokao, groza je vladala nad vsov ledenov skorjov.

Farkaű i Peter sta se pripravljala na smrt. Doli z ledene okore sta nej mogla. Vse seűirom so se gibale

okore i silile edna pod drügo. Voda se je stavljala i s tem vekűov močjov probala zdignoti ledeni ter i se osloboditi zimski lancov. Megla se je vlekla i v to grozno noč je ropotala i űumela z velkov strahotov moč nature.

I te je priűeo Pintar. Glasno je zakričao proti nima:

»Hej, človeka, ka iščeta tam?«

»Dober Bog zna!« — je odgovoro mladi glas, űteri je bio jako podobno prvomi. »Nej sva tü iz svoje vole. Iščeva pot, po űteroj bi se lejko reűila, pa je nega nindri.«

»Včas vama pokažem. Čakajta malo!« — je pravo Pintar.

Pintar je potepko konja, ga pohvalo i teje stopo za par stopajov nazaj, nato pa se zagnao prek globočine s takűov močjov na sosedno okoro, da se je ves sklüčo.

»Gde mata sani?« jiva je pitao Pintar, gda je skočo s konja. I stari Farkaű je odgovoro:

»Sani? Bog zna gde so že zdaj pod ledom s konjom vred. Tüdi mi va bi bila pod ledom, če ne bi Peter ctao hladnokrven i me űče v pravom časi reűo gvüűne pogibeli. Tüdi konje sva űtela reűiti, ali okora jiva je s sanmi vred zakopala v mrzle vale ledene i besneče Müre.

(Dale.)

jezik, maštajte! Valja si ovoga magarca zabelježiti! „Što je vaš magarca?“ smo njemu kričali. Nastala je takša zmešlinga, da že ne dosta manjkalo, ka bi se . . . vut . . . Govornik je rad ali nej rad končal s tem, ka je zakričal: »Živio Radič!« Drugi so pa malo inači kričali! Naopak! Za njim se je ešče nikaj sklašao eđen njegov »kurtaš«, ovak gvušno obeda ne bi dobo. To je vse od vele-spoštovanoga g. Radiča!

Par rejči tudi „velkomi demokrati“, šteri je šteo s svojimi demokratakami vō vrčti tiste, šterim se je nej vidlo Radičovo gučanje. Čūjte, te človek si prisvaja preveč pravic. Naj ne misli, ka je v Slov. Kraj. ešče izda PP režim — namreč da bi z Orjuno in s policijo preganjali njim nej lūbe lūdi. Če demokrati od zelelene nevošččnosti ne dajo drugim slobodno gučati (ogovarjati), zato ka je njim itak vse edno, če povejo kaj proti ali nej, to je ešče nej vzrok, da drugi tudi nesmijo! Tudi se ne damo včiti od velkogo demokrata, ka se spodobi na shodi i ka nej. On je kričao za slobodo, samo ka če bi se njemu splečalo, kak je on pravo »v politiko mešati« bi se za gvušno.

Na spodobnost i »bon-ton« bi naj g. Radiča opozoro, gda je našim polodelavcom »magarce« delio!

Našim ženskam i deklam!

Ženske i dekle! 11. septembra bodo volitve v narod. skupščino! Ka pa naj ve napravite, da bode zmagała krščanska stranka, to je SLS. ? Nikaj drugo, kak samo to: da svoje može, očeve, dedeke, brate, sine i vse druge, za štere znate, ka je ešče nej volo, pošlete na volišče, ka de volo SLS! Slovenske ženske i dekle! Od Vas je tudi dosta odvisno ali zmaga-mo mij, ali pa naši nasprotnicje. Zato ne dopustite, da ne bi što šeo volit samo zato, ka je manjak, liki vsakšega spravite na volišče i naj dobro voli!

Da se bodemo veselili vsi skupne zmage, zato, ve drage slovenske žene i dekle, že zdaj na delo!

Shodi.

Našiva akademika iz Bogojine, sta mela dobro obiskane shode i to:

V Črensovci v ponedelk na Velko mešo pred cerkvov po božoj službi. Bilo je zbranih okoli 500 lūdi, šteri so bili vsi zadovolni z mernimi pa stvarnimi govori. Večer okoli 6 vōre sta pa bila na Gornjoj Bistrici, gde je prvi razlagao pomen pa potek zdajšnji volitev, drugi pa na prošnjo pa splošno zadovolnost poslušalcov od različni kmečki nevol, boleznj pri živini i njeni obrambi.

V Polani jiva je zadovolno poslušalo prek sto lūdi. Merno pa prijateljsko so si pogučali od vsega ka je bilo važnoga. Bilo je to v tork 16. toga meseca po poudnevi, zadvečara ob šesti sta pa mela lepo obiskani shod na Hotizi. Bilo je okoli osem-deset lūdi, šteri so bili z obema govornikom nad vse zadovolni.

Eden izmed nji je obiskao v soboto, 20. toga meseca vogrskje vesnice, Radmožance, Genterovce i Kamovce. Vogrsko naše ljudstvo se

je jako razveselilo, da ji je prišao obiskat, pa srčno želejo, da pridejo ešče gospod poslanec Klekl sami med nje, oni je pa v kratkom časi tudi zaistino nameravajo pohoditi.

V nedelo 21. toga meseca sta mela oba lepi shod po božoj službi v Beltinci, če tudi je malo lūdi znalo za njega, zato ka je bilo prekesno naznanjeni. Mirnim govorom so niti tisti ne mogli dosta proti gučati, šteri so s toga namen ta prišli, da bi shod motili! Lūdi je bilo okoli sto-osemdeset, blūzi ravno telko je bilo tudi zbrani pri lepom shodi na Kobilji, gde sta govorila isti den zadvečara. Tudi tu so vidili tisti, šteri so prle bole poslušali takše lūdi, šteri so naši nasprotniki, da se proti istini, štero sta oba govornika merno pa odločno vōpovedala, nemrejo bojvati.

Naši shodi.

4. septembra po ranoj meši bo shod pri Svetom Jūrji, po velkoj božoj službi pa na Cankovi.

Isti den bo tudi shod v Törnščiči ob dvema zadvečara, ob trej v Renkovci, v Dobrovnikih ob štiraj, v Radmožanci ob peti, v Nedelici ob šestih i za celo tōrjansko faro ešče 8. sept. po velkoj božoj službi, na šterom bodeta govorila gg. Baša i Bajlec.

8. sept. bo po ranoj božoj službi velki shod na Tišini. Na te shod se zbere ne samo zavedna tišinska fara, nego tudi iz okolice naj pridejo lūdje v kemvekšem broji.

Slovenska Krajina.

— Sedemstoletnica smrti sv. Ferencja se bo vršila v Črensovcih od 14. do 18. septembra. Zōčne se 14. ob 6 i dokonča se 18. z skupnim sv. prečiščavanjom i z procesijov z Najsvetejšim. Spored se objavi ednok drugoč.

— Izjava. Podpisani Glavač Ivan, pos. Dol. Bistrica (Bednja) pooblaščenec, Cigan Matjaša pos. Dol. Lendava šte. 176. sedaj stoječ v Ameriki, izjavlam, da ne prevzemem i ne odgovarjam za nikakši dolg, šteroga bi napravila žena Cigan Matjaša, Marija roj. Perša pos. v Dol. Lendavi št. 176. in da so vse pogodbe, štere bi ona s kem koli sklenola neveljavne.

Dol. Bistrica (Bednja), 21. VIII. 1927. GLAVAČ IVAN.

— Delavci pri regulaciji Mūre. Naš kandidat za namestnika narodnoga poslanca Ivan Jerič je zaprosil pri merodajni krogaj za intervencijo, da se delavcom pri regulaciji Mūre, ki so že delali po 2 meseca, brezi da bi se njim zaslužek izplačao, isti izplača nemūdoma. Iz Maribora javljajo, da je 19. toga meseca ministrstvo nakazalo v te namen 2 milijoni dinarov. Delavci že žmetno čakajo plačo, ar nešternim že krvavo trbe za vsakdenešnje potrebine.

— Nečloveško ravnanje z delavci. Te dneve smo vidili, da so celi šeregi slavonsčarov čakali na zasluženo zrnje. Nešterni od tej siromakov so čakali celi tri dni i tri noči na delitev, pa zaman. Zrnje je bilo na kolodvorih, gazdo ali palera pa od niked. To pitanje se more vrediti na vsaki način. Nejde najmre, da bi delavci telko midili zavolo nemarnosti palera. Nešterni od tej siromakov so spali na vedrini, drugi so šli kesno v noč do-

mo. Naj se določi natenci čas, kda do davaii zrnje, ka njim nede trbelo plačivati ležarine pa nede cele dneve čakavali. Či pa bi delavci po palerovoj krivici morali cele dneve čakati, naj ga zatožijo za odškodnino na sodniji, kde se poskrbi, da paler plača zamūdo delavcov i se njemu odpove dovoljenje za nabiranje delavcov.

— Nesrečna vožnja. Na velko mešo sta se Frankoviva iz Sobote pejala v radinske toplice. Med potjov se je konji odkapčila nagrnica i je rud na kolicaj začeo venkraj voziti. Ar so ne mogli naskori konja staviti, so kolica zavozila na eden brešček i se prevrgla. Pri tom si je gospa potrla nogo v glažnji i to tak nevarno, da so njoj morali operirati nogo.

— Poljske miši v Prekmurju. V južni krajej Prekmurja, posebno v okrajih Dolnja Lendava in v občini Rakičan okraja Murska Sobota se jako širijo nevarni škodljivci, poljske miši. Veliki župan mariborske oblasti se je ponovno obrno na ministrstvo za kmetijstvo za nujno nakazila kredita v svrhu nabavo sredstev za uničavanje škodljivcov.

— Državna realna gimnazija v Murski Soboti. Vpisovanje učencev v I. razred bo 1. septembra, v II., III., IV. in VI. razred pa 2. septembra od 9—12. ure. Pri vpisu mora vsak učenec predložiti izpričevalo prejšnjega šolskega leta, za vpis v I. razred poleg tega še rojstni list. Učenci, ki bi hoteli nadaljevati študij v V. in VII. razredu na tukajšnjem zavodu, naj pošlejo oziroma predložijo najkasneje do 3. septembra pismene izjave, potrjene od staršev, da se bodo vpisali na tukajšnjem zavodu, ako bo ministrstvo prosvete tekom tekočega šolskega leta dovolilo otvoritev V. ozir. VII. razreda. Vsi ostali podatki so razvidni na uradni deski.

Ravnateljstvo.

— Dne 27. t. m. (v soboto) gosp. Veliki župan mariborske oblasti v Maribori službeno obišče Prekmurje. Gospode gerente i eventualne deputacije pa druge funkcionare de sprejemao ob 8 vōri in pol v Murskoj Soboti na glavarstvi, ob 10 vōri pri Sv. Jūrji pri Raffelni, ob 11. vōri i pol v Gornjoj Lendavi pri Baligači, ob 12. vōri in pol v Gornjih Petrovcih pri Pōrši i ob 13. vōri 15 minut v Hodoši pri Skaliči.

— Črensovci. Naši žižkovski in bogojanski Orli bodo priredili na Marijin svetek dne 8. septembra izlet v Dolnjo Lendavo. Pokazati hočejo tamkaj kaj naša mladina dela in kaj zna. V Lendavo se bodo peljali na okinčanih vozovih, tako, da bodo ob 1/210 tam. Nato bodo šli z godbo na čelu skozi mesto k meši. Popoldne po večernicah bodo pa Orli in Orlice in tudi majnša deca nastopili na vrtu č. šolskih sester pri telovadbi. Vmes bodo tudi peli naše narodne pesmi. Vabimo vse naše prijatelje da pridejo. Ne samo iz Slovenske Krajine, tudi Medjimurce in Štajarce smo povabili da pridejo dol v Lendavo, da bo naša proslava čim lepša in da bo ljudstvo zljubilo našo mladino, ki se v orlovstvu šola. Zato pridite v velikem številu, da bo šlo čim lepše. Bog živi. Pripr. odbor.

DIJAŠKO POLJE.

Š. K. A. D. „Zavednost“ ima svoj redni občni zbor dne 30. avg. (v torek) v Martinišču. Udeležba obvezna! Začetek ob 8 uri! Bodite točni, ker je dnevni red obširen! Odbor.

Trodnevni peš izlet po Goričanskem S. K. A. D. „Zavednosti“ od 26. do 29.

(IV. del.)

Nas 13 pa udriha le naprej ob meji. Preko Velkoga brega (tu smo zapustili mejo) pridemo na Stroski breg. Tu je doma Gašparov Jožek. Zato, ker je povedel svoje ime, je dobil dinar. Na Stroskom bregi smo imeli „drugo“ kosilo pri g. Sukiču, gostilničarju. Napredek! Vsi okrog dolge brezove mize na brezovih klopeh. (Idila!) Prijazen Sukič se nam precej od začetka pridruži. — Besedo prevzame senior: „Prineste . . . vi . . . na . . . pa . . .“ Nekam zadovoljno smo se mu zasmehjali. Voda na naš mlin! G. Sukič pomigne sprstom in že nam njegove hčerke solidno strežejo s „Štajercem“ in slatino. Za kosilo: čebula, česenj, paprika, sol, kruh, meso, potice in giblice . . . itd. — vse v abundantni meri! Po kosilu pa v prijetni senci igrali in igrali pa igrali. Šo Gašperov Jožek je bil zraven. Ogledali smo si gostilno tudi na znotraj. Šmenta, tu pa se je začela prava: hujahaja. Nazadnje bi še skoraj pozabili, če še danes moramo biti pri Gradu. Da ne pozabimo: od gostilne smo imeli krasen razglet: na eni strani rabska dolina, na drugi strani pa gornje Goričko (Križevci) . . .

Ob pol 3 uri smo se odslavili od »prijaznih« Sukičevih (čeprav nam niso dali nič »povrh«) Po dolgi hoji smo prišli k Boreči sv. Ani. Nekaterim že dobro poznani »čuvaj« sv. Ane nas je zopet prijazno sprejel. Pod visoko črešnjo smo se nekoliko spej odpočili in shladili — namreč z »dobro« vodo tudi od „zunaj“! Zato pa sv. Ani nismo nič zapeli. Imeli smo obenem proščenje pri Ani. (Lansko leto so jo renovirali od znotraj — in stare kipe so pometali na kor — samo zato ker so okvirji za nič! Toba pač škoda za nje!)

Od Ane smo prisopihali po dolgi in mučni poti v Vidonec. (Kjer smo pred dvema letoma „strahovito“ mesarili?) Od Vidonec se spustimo v globoko dolino k potoku. Dolgo časa ob potoku — čez Popelščekka h Gradi. Seveda se razume, da smo med potjo peli, vriskali in godli — sicer nevem čemu bi vse to imeli, če ne . . . ? Vsak hrib, vsako vas smo oživeli.

Pri Gradu! Oj ti nesrečni Grad! ki si zanesel bolezen med nas! Gornji del vasi, okrog gradu, izvabimo vse ljudi iz hiž. — Kaj sedaj?! Ogledajmo si grad. „ . . . bitte . . . “ „Zaprto je. Ključa ni tu. Ima ga . . . ? mu rečem. (Tudi dobro, če človek ve več „šprah“.) — Že gremo drugič. Bolezen postaja hujša. Kako tudi nebi, če pa sama »kuga hodi z nami! ? Dobro pa je prišla »reveža«! ? Smo že v grajski kleti, ki ima 3 „podstropja.“ Ogromni sod, ki smo ga vsi ob čudovali in ki je že v razvalinah, drži do 3000 hektolitrov. Videli smo vešala, jetnišnico . . . V kapeli nam je bila pokazana roka nekega rimskega vojaka-mučenca.

Na dvorišču je interesanten in redki slučaj narave. Bršljan je že popolnoma obrasel staro akacijo, tako da se akacija spozna le še na vrhu. Eno deblo pa dvoje življenje . . . Hvala na prijaznosti. Klanjam se. Alá szolgája. Z Bogom“ (repen.) »Tuta, tuta . . . hojla . . . « Dol v vas. Prva skrb: prenočišče. »Dobimo na župnišču.“ Prijazen g. župnik nas „stare“ goste sprejmejo veselo. »Pauperes studiosi sumus — petimus viaticum.« (Dalje sledi!)

GOSPODARSTVO.

Ceplenje za skorjo (lub).

Za skorjo ali lub cepimo na sprotlike, da se že skorja pusti od lesa (to je, kda je že drevje v mezgi). Pri gruškaj se navadno vrši v drugoj polovici meseca (aprila; pri jablanaj pa v prvaj polovici maja. Vse to pa je odvisno od vremena.

Drvo, štero mislimo cepiti, je na pripravnem mestu odrežemo. Z čistim i ostrim nožom prerežemo skorjo dva do tri cm doli proti zemli. Prvi del skorje odluščimo od lesa i porinemo cepje pod skorjo. Cepjej napravimo prečno zarezo i na to vrežemo poškao tak, ka je na ednom kraji skorja. Te cepič se more močno privezati i tudi zamazati s cepilnim voskom. Pri tem načini ceplenja se drvo dosta menje rani kak pa pri kalanji i je tudi bole gvišno.

Cepičje se narežejo za sprotoletno ceplenja meseca februara na zdravom i rodovitnom drevji. Dokeč je ne nūcamo, je mamō spravlene v peski na hladnom prostori. Cepje jako mladoga drevja pa ne je dobro za ceplenje.

Pri cepljenji se nūca poleg noža, rafija i cepilna smola ali vosek. To se dobi kupiti v bautaj. Cepilno smolo pa si lejko napravimo doma. Vzememo se: Polovico (1/2) kg jeličove (ne borove) smole ali pa kolofoanje, 1 žlico nesolene svinjske masti (ali pa 1 žlico lenovoga olija) i 1 osmi tao litra špirita. Smolo denemo v lonec i raztopimo na ognji z lesenov žlicov mešano i pridenemo edno žlico lenovoga olja ali masti. Da je to razpuščeno, denemo doli z ognja i počasi prilevamo špirit i med tem mešamo. Moremo pa paziti, ka se nam ne vižgē. Nato pūstimo, ka se shladi. Če se cepilna smola strdi, ji prilijemo več špirita i smola pa porabliva.

Kak pomladimo sadoveno drevje? Vsemi je ednok konec. Vsako drvo, štero leto za letom rodi, se tudi izrodi. Da se drvo več zrodi, nam prinaša jako slab sad ali pa nikaj. Nazadnje pa tudi več ne raste. Takše drvo moremo pomladiti. To se pa etak zgodi: Drvo, štero ščemo pomladiti, njemi odrežemo veje do polovice. Do drugoga sprotoletja se drvo že pomladi. Rane pa se zamažejo s cepilnim voskom. Pomladi se kesno v jeseni, ali ravno na sprotlike, da je ešče drevje ne v mezgi. Na mladom veji raste lepši sad. Drvo, štero ščemo pomladiti, moremo prle dobro pognojiti. Tisto veje, štero je preveč, odstranimo.

Cene:

Zrnje: 100 kg. (metercent) pšenice 300 Din., žita 260 Din., ovsā 250 Din. kukorice 280 Din., ječmena 190 Din., hajdine 270 Din., prosa 250 Din. Živina: Govenska v Ljubljani kg., 8—10 Din., teoci 11— Din., svinje 15—16 Din. Krma: Sena 50—60 Din., slame 40—60 Din. metercent.

Borza:

1 Dolar 56 Din 15 par, Schiling 8 D 00 p. Čehoslovaška krona 1 D. 67 p., Nemška zlata marka 13 D. 50 p., Francoski frank 2 D. 20 p., Švicarski frank 10 D. 93 Taljanska lira 3.08 D.

Mali oglasi.

Küpujem konoplje

po najvišjoj dnevnoj ceni in sprejemem tudi dečaka kot vajenca (inaša) iz dobre in poštene hiše. — MIHAEL TEMLIN, vrvar v Beltinci.

K odaji je

lepa lončena peč z dvojnimi niklastimi dvericami, pripravna za lepše sobe. Pitati pri HREN IVAN, Srednja Bistrica.

Vsakovrstne sirove kože

kupuje

po najvišjoj dnevni ceni

Franc Trautmann
Murska Sobota
Cerkvena ulica 191.

OBRTNA BANKA

podružnica v LJUTOMERU

CENTRALA v LJUBLJANI

Telef. št. 2. Telef. št. 2.

Kupujemo srebrne krone, goldinarje, zlatnike in vse druge valute po najvišjoj dnevni cenī. Stavitelji vite ponudbo z navedbo količine. Izvršujemo vse bančne posle naj kulantneje

Občina Renkovci

daje v zakup obč. gostilno za dobo 3 leta od 1. jan. 1928. do 31. dec. 1930. in coj pripadajočo zemljo in travnik en i pol orala, dražba bo v obč. gostilni dne 4. septembra 1927. popoldne ob 2. uri.

VAJENEC

šteri seje že včio 1 ali 2 letj se taki sprejme pri KOLOŠŠA JANEZ čevljari v Murski Soboti.

JABOLKA

fina namizna vseh vrst vagonške množine kupujem po najvišjoj ceni.

I. SANCAR

trgovec

MARIBOR Mlinska ul. 9.

Zgübo

se je 10. toga meseca na cesti od Beltinec do Rakičana okoli 9 vöre eden letni zelenkasti kaput, v šterom je bila srebrna vöra z lancekom. Poštēni najдитеo se prosī, da jo proti primernoj nagradi izroči uredništvi „NOVIN“ v Murskoj Soboti.

Proda se

na novo zidani mlin

na potoki z 3 valcnami z cilindri, koparijo in parkamuo motor, šteri žene mlin ma 12 HP. Nahaja se še preša za oli delati. 2 sobi, kūnja 3 svinjske štale in 1 plüggtravnika. Mlin se nahaja v dobrom mestu. Prevzeme se lahko vsaki den. Poizve se pri FRANC TOTH Ivanci pri G. Radgoni.

Naročnina ino oglasi se sprejemajo za „Novine“ pri

I. HAHN trgovina s papirjem, s pisarniškim i šolskim i potrebnimi. Prekmurska tiskarna v Murski Soboti.	ERDOŠI BARNABAŠ trgovci z papirrom igračkami v Murski Soboti št. 180. poleg rim. kath. cerkvi ino bivše pošte.
--	--

Največje veselje otrokom

so igračke, katere po zelo nizki ceni

in v veliki izbiri n. pr. kangle za polivanje, vedra, obroče, hinte, peresne veternice, grablje, lopate, žoge, čige, vozičke ter razne figure iz celuloida in gumija itd. dobite pri

Erdöšy Barnabaš,

trgovcu s papirjem in igračkami v M. SOBOTI, Cerkvens ulica.

Vljudno naznanjam vsem p. n. interesentom, da imam za prišestno šolsko leto v zalogi vsakovrstne

šolske tiskovine in knjige

za gimnazijo in vse osnovne šole v Prekmurju. — Gg. profesorjem, učiteljem in trgovcem s knjigami priznavam 10% ni popust pri večjem naročilu. Priporočam se

IZIDOR HAHN

trg. s papirjem in knjigami
V MURSKI SOBOTI.

RAZGLAS
o licitaciji.

Temeljem odloka gospoda velikega župana Mariborske oblasti št. H. br. 804/6 razpisuje Vodna zadruga v Dolnji Lendavi na podstavi členov 86 do 98 zakona o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1921 in njegovih izprememb ter dopolnitev razglašēnih v „SLUŽBENIH NOVINAH“ št. 148 z dne 7. julija 1922 in pravilnika z dne 18. novembra 1921. ter njegovih izprememb ter dopolnitev z dne 22. maja 1922. s skrajšanim rokom po členu 89 navedenega zakona, na dan

4. septembra 1927.

ob 9 in pol uri dopoldne v svojih prostorih v DOLNJI LENDAVI hiš. št. 51.

JAVNO USTNO
ofertno licitacijo

za izkop Libeniškega potoka od km. 0 do km. 2, napravo obojestranskih nasipov v občinah Gaberje in Kapca, pod sledečimi bistvenimi pogoji:

Izkop bode znašal okoli 11.000 m³ zemlje in gramozā ter so proračunjeni stroški najvišje s 110.000 Din.

Licitacije se smejo udeleževati kot ponudnik vsak naš državljan, ki položi najkasneje do 9 ure pri blagajniku Vodne zadruge (Dolnje lendavska hranilnica) začasno kavcijo Din 5.500 v gotovini, državnih vrednostnih ali siceršnih pupilarno varnost nudičih papirjih, ali v vložni knjižici kake Jugoslovanske hranilnice, in se o tem komisiji pred začetkom dražbe izkaže.

Nadalje se morajo dražitelj izkazati s potrdilom davčnega urada, da so plačali vse davke, in dati pismeno izjavo, da so jim licitacijski pogoji znani in da pristajajo dražiti po njih.

Ponudniki morajo ostati v besedi, dokler se ponudba enega njih konečno veljavno po kompetentni oblasti ne sprejme.

Komur ostanejo dela, mora zgoraj navedeno jamčevino takoj po obvestilu o sprejeti ponudbi zvišati na 10% izlicitirane svote.

Potrebna pojasnila in pogoje dobe interesenti v lokalu Vodne zadruge v Dolnji Lendavi v dneh 28. 29 in 30. avgusta 1927. v dopoldanskih urah, kakor tudi na dan dražbe pred začetkom iste.

VODNA ZADRUGA

v DOLNJI LENDAVI.